

Kivijärven keskustan kehittämisen

IDEASUUNNITELMA

MAISEMA-ARKKITEHTITOIMISTO SALMI

Kannen kuva Miira Piispanen

Johdanto

Tässä työssä tehtävänä on ollut laatia ideasuunnitelma Kivijärven kirkonkylän ydinkeskustan kehittämiseksi. Suunnitelma keskittyy taajamakuvaan yleisilmeen parantamiseen kylänraitin varrella sekä vajaakäyttöisten kunnan omistamien viheralueiden kehittämiseen. Suunnitelmassa esitetään ideoita ja suosituksia myös varsinaisen suunnittelualueen ulkopuolisille alueille. Työn laatimisesta on vastannut maisema-arkkitehti Elina Salmi-Lampila.

Ajatus kokonaisvaltaisen suunnitelman laatimisesta lähti vuosien 2024 ja 2025 aikana kuntalaisten ja luottamushenkilöiden palautteen pohjalta. Kuntalaisille järjestettiin keskustaajaman kehittämishankkeen kysely syyskesällä 2025. Kyselyssä kuntalaiset saivat esittää mielipiteitä ja ideoita keskustan yleisilmeen, toimivuuden ja viihtyvyyden parantamiseksi.

Suunnittelutyön ohjausryhmänä on toiminut Kivijärven kunnan elinvoimatyöryhmä elinvoima-asiamies Ville Rautiaisen johdolla. Ryhmä kokoontui suunnittelijan kanssa ensimmäisen kerran 21.5.2025. Ensimmäisiä idealuonnoksia kukkaniitystä ja palstaviljelyalueesta esiteltiin vanhusneuvostolle 17.9.2025. Koko suunnittelualueen kattava ideasuunnitelman luonnos esiteltiin ohjausryhmälle ensimmäistä kertaa 21.10.2025. Ohjausryhmän palautteen pohjalta suunnitelmaluonnokseen tehtiin muutamia muutoksia ja täydennyksiä, ja luonnos käytiin ohjausryhmän kanssa uudelleen läpi 17.3.2026. Suunnitelma valmistui 10.4.2026.

Suunnitelmaa alettiin toteuttaa jo vuoden 2025 puolella, kun kukkaniityn perustamistalkoot pidettiin lokakuussa. Suunnitelmaa voidaan myös jatkossa toteuttaa vaiheittain, osa-alue kerrallaan.

Sisällysluettelo

Johdanto	3
TAUSTASELVITYKSET	7
Kallioperä	9
Maaperä	9
Topografia ja vesi	10
Harjun puusto	11
Kiinteistörajat	12
Kaavat	12
Kyläkuvan kehityksen historiaa	13
Siistittävät, korjattavat ja kehitettävät kohteet	14
Kuntalaiskysely	19
SUUNNITELMA	21
Suunnitelmakartta	23
1. Kukkaniitty ja puutarhapalstat	24
2. Näkymät järvelle	26
3. Kivijärven portti	26
4. Villiviiniputoukset	28
5. Pysäköintialue	29
6. Torin monitoimipergola	30
7. Kirsikkapuiston portti	31
8. Infotaulu	32
9. Viherkaista	32
10. Keskusristeys	33
11. Jalopuupuisto	34
12. Kukkonien ulkoilualue	36
13. Männyt	37
14. Muuta	37
Lähteet	39
Liitteet	41
Liite 1. Suunnitelmakartta	
Liite 2. Kootut ideat keskustaajaman kehittämishankkeen kyselystä	

TAUSTASELVITYKSET

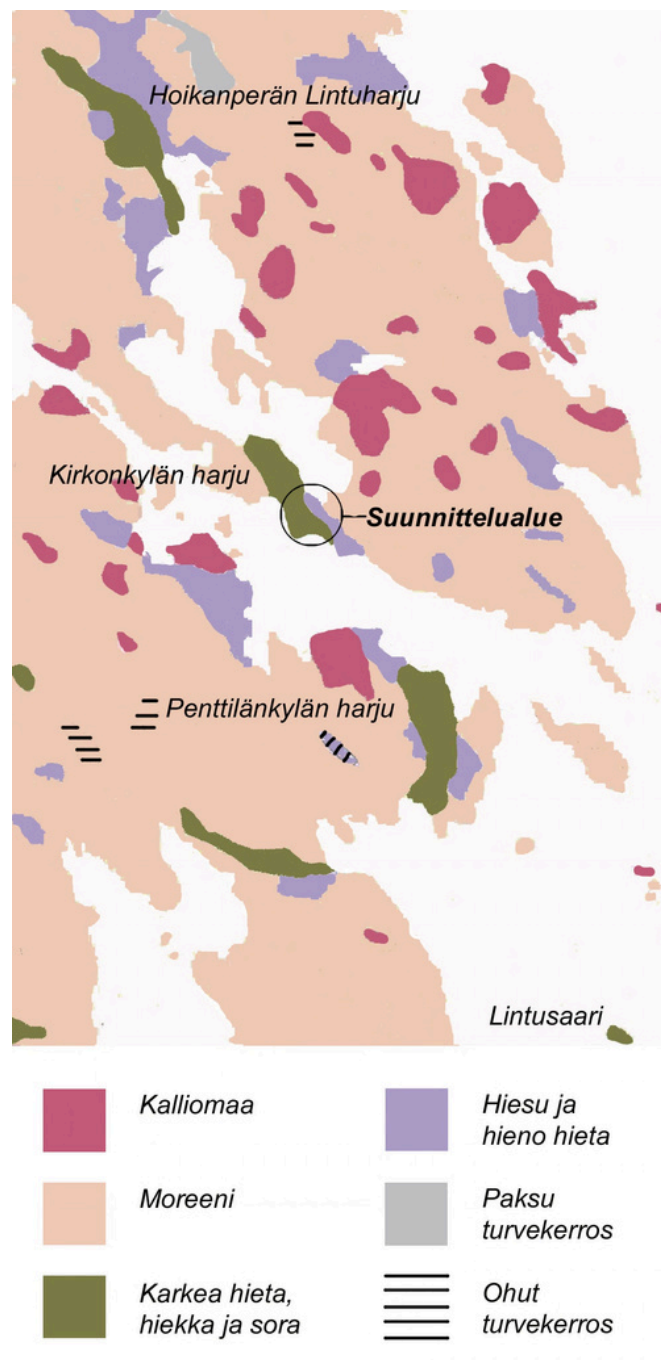
Kallioperä

Kivijärven kunnan alueella kallioperä koostuu vähäravinteisista graniiteista ja kvartsidioriiteista. Kallioperä on suurimmaksi osaksi moreenin peitossa. Epätasainen pohjamoreeni muodostaa luode-kaakko-suuntaisia drumliineja, joihin etenkin suojanpuolella liittyy louhikoita. Louhikkorannat ovat järvelle tyypillisiä. Kivikkoisten tai louhikkoisten moreenirantojen ohella Kivijärven rannoilta löytyvät Keski-Suomen järviolueen laajimmat hiekkarannat. (Anon 2007.)

Maaperä

Kivijärvellä maaperä on suurimmaksi osaksi moreenia. Kalliomaata esiintyy lähinnä korkeimpien selänteiden lakialueilla. Hiesua ja hienoa hietaa on järvenlahtien jatkeina olevissa kapeissa laaksoissa. Hiekkaa ja soraa on pääasiassa harjuissa. Kivijärven kirkonkylän läpi kulkeva harju on osa suurempaa luode-kaakko-suuntaista harjumuodostumaa, joka alkaa Hoikanperän Lintuharjusta, kulkee kirkonkylän läpi Penttilänkylälle ja tästä edelleen Lintusaareen.

Suunnittelualan maaperä on länsireunalla harjun hiekkaa ja soraa, keskivaiheilla hiesua/hienoa hietaa ja itäreunalla moreenia.

Maaperän yleiskartta
(Karttalähde: GTK:n karttapalvelut 2026)

Topografia ja vesi

Kuntakeskus sijaitsee kapealla kannaksella Kivijärvi-nimisen järvioltaan ympäröimänä. Suunnittelualueen korkeimmat kohdat ovat harjulla kirkon ja hautausmaan tienoilla sekä kunnanviraston ja nykyisen kylätalon ympäristössä. Näillä alueilla maastonkorkeus on noin 137,5m mpy. Edellämainitut alueet ovat suunnittelualueen kuivimpia paikkoja.

Nousunlahti on suunnittelualueen alavinta seutua. Täällä jalkapallokenttä, jääkiekkokaukalo ja frisbeegolf-rata sijaitsevat korkeuskäyrän 132,5m mpy alapuolella. Alue on tasaista ja kosteaa vesijättö- ja täyttömaata, jonka maaperä on hyvin savipitoista. Nousunlahti on savisuutensa ja kosteutensa vuoksi epäedullinen paikka rakentamiselle. Aluetta voidaan hyödyntää parhaiten jatkossakin viheralueena ja virkistyskäytössä.

Keskuspuisto sijaitsee painanteessa korkeuskäyrien 132,5m ja 135,0m välisellä alueella. Pintavedet valuvat rinteiltä puiston pohjalle, joten laakson pohja on usein märkä tai kostea. Laaksonpohjan rehevä saniaiskasvusto kertoo maaperän runsaasta kosteudesta. Keskuspuiston seutu soveltuu huonosti rakentamiseen varjoisuutensa ja kosteutensa vuoksi. Toisaalta alue tarjoaa kasveille monia erilaisia kasvupaikkoja, joita kannattaa jatkossa hyödyntää puiston suunnittelussa.

Harjun pohjoispäässä Tervaniemessä sijaitsee toinen kunnan vedenottoa. Kirkonkylän läpi kulkeva harju on

Topografia (Karttalähde: Paikkatietoikkuna 2026)

Pohjavesialuearajat

(Karttalähde: Paikkatietoikkuna 2026)

luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Pohjavesialueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2§). Alueen suunnittelussa tulee varmistaa, että pohjaveden laatu ei heikenny. (Anon 2024.)

Harjun puusto

Tervaniemestä Kukkoniemeeseen kulkeva harju on kylän runko, jonka puuston käsittelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota. Harju on pohjaveden muodostumisalue, keskeinen virkistysalue sekä kyläkuvan kannalta olennainen puustovyöhyke. Harjupuuston asianmukaisella uudistamisella ja hoidolla turvataan pohjaveden muodostuminen, harjun elinvoimaisuus virkistysalueena sekä harjun näkyminen kyläkuvassa.

Kukkonniemen ulkoilualueen yleissuunnitelmassa vuodelta 2012 on esitetty peruseriaatteen puuston ja maanpinnan hoidosta harjulla Kukkonniemen alueella. (Anon. 2012.)

Mänty on harjualueen tyypillinen puu. Merkinä harjusta on kylänraitin varrella muutamia mäntyryhmiä, komeita yksittäispuita sekä pieni mäntymetsikkö Linnanmäen kohdalla.

Puusto, jonka käsittelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Ilmakuva: Miira Piispanen

Rakentaminen on katkaissut harjun yhtenäisen mäntyvyöhykkeen. Paikoitellen viherkaistoille on harjun kohdalla istutettu katu-
puuksi koivua. Nykyisin harju hahmottuu kylänraitin varrella heikosti.

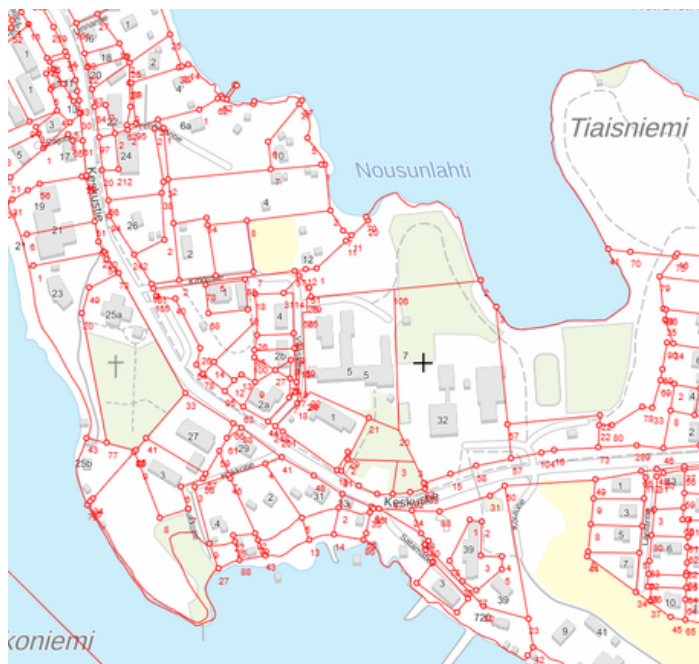

Kiinteistörajat

Suurin osa suunnitelmassa esitettävistä toimenpiteistä keskittyy kylän läpi kulkevan kantatie 58:n varrelle. Osa toimenpiteistä sijoittuu Elinvoimakeskukseen hoidossa olevalle tiealueelle, osa kunnan omistamille kiinteistöille ja pieni osa yksityisten maanomistajien kiinteistöille.

Kaavat

Suunnittelualueella on voimassa Kivijärven kirkonseudun ja ympäristön osayleiskaava, joka on päivitetty hiljattain. Kivijärven kirkonkylän asemakaava on tarpeen päivittää kokonaisuudessaan. (Anon. 2026.)

Kiinteistörajat

(Karttalähde: Karttapaikka 2026.)

Kyläkuvan kehityksen historiaa

Jo kivikaudelta lähtien asutus on Kivijärvellä tukeutunut kylän läpi kulkevaan harjuun. Harju on sijainnut vesiliikenneyhteyksien kannalta edullisella paikalla järven ympäröimänä. Harju on ollut hyvä kulkuväylä ja sinne on ollut helppo rakentaa. Myös pienilmasto on ollut suotuisa, mikä on edesauttanut viljelyä alueella.

1900-luvun alkuvuosikymmeninä runsaspuustoinen harju erottui ympäristöstään selvästi, sillä harju rajautui joka puolelta avoimeen tilaan - peltoon ja vesistöön. Pellot olivat nykyistä laajempia ja hallitsivat harjun ja vesistön ohella kyläkuvaa. Kylän yleisilme oli mielenkiintoisen vaihteleva. Tie mutkiteli kapeaa kannasta pitkin välillä avoimilla peltolaaksoilla, joista avautui näkymiä järvelle. Välillä tie taas sukelsi pienipiirteisen talorykelmän läpi tai katosi harjumännikön sekaan.

Pitäjänskartta Kivijärven kirkonkylästä 1840-luvulta. Tie kulki harjun päällä kuten nykyisinkin. Tien varrelle sijoittuivat kylän vanhimmat tilat sekä kansakoulu. Pellot olivat nykyistä laajempia. (Karttalähde: Vanhakartta 2026)

Kivijärven kirkonkylä 1900-luvun alkupuolella. Harju erottuu kyläkuvassa selvästi.

Siistittävät, korjattavat ja kehitettävät kohteet

Nykyisin kylän keskustassa on useita hoitamattomia tai heikolla hoidolla olevia piha- ja nurmialueita. Kylänraitin varrella on myös leikkaamattomia puita, rikkiäisiä kiveyksiä sekä vinossa olevia liikennemerkkejä, tienviittoja ja valaisimia. Nämä kaikki saavat aikaan hoitamattoman vaikutelman koko keskustan alueelle. Monet näistä epäkohdista voidaan korjata edullisesti ja pienellä vaivalla.

NOUSUNLAHTI

Nousunlahdessa rantapuusto peittää näkymiä järven suuntaan.

Nousunlahden hiljattain raivattu alue on epämääräisen ja epäsiistin näköinen. Alueella kasvaa mm. maitohorsmaa, leskenlehteä ja pian myös jättipalsamia, joka leviää lähimetsiköistä nopeasti raivatulle alueelle. Jättipalsami on haitallinen vieraslaji, joka tulee hävittää.

KOULUN SILTA JA SILLAN LÄHIYMPÄRISTÖ

Kevyenliikenteen silta koulun kohdalla on rakennettu 1970-luvun alkupuolella. Nykyisin sillan puuosat ovat harmaantuneet ja sillan yleisilme on mitäänsanomaton.

Rinteet sillan lähialueilla ovat jyrkkiä, kuivia ja hankalia hoitaa. Kuumina kesinä nurmikko palaa aurinkoisimmilta paikoilta pois kokonaan. Nurmikko myös kuluu lasten kiipeillessä rinteillä, joten nurmi menestyy tällä alueella heikosti ja on epäsiistin näköinen.

Sillan molemmilla puolilla rinteessä kasvaa vanhoja pihlajia. Pihlajissa on lahonneita oksia, runsaasti juurivesoja ja oksantynkiä, jotka saavat puut näyttämään epäsiisteiltä.

Betonimuurin maalipinta ja mosaiikkikuviot ovat kärsineet auringosta ja talvisesta aurauksesta.

PYSÄKÖINTIALUE

Kirsikkapuiston eteläreunalla oleva pysäköintialue on käytössä lähinnä kesätapahtumien aikaan, muulloin alue on tyhjiällä. Nykyisin P-alue on epämääräisen oloinen kenttä, jossa nurmikon ja soran välinen raja on epäselvä. Nurmea kasvaa paikoitellen myös P-alueen puolella.

TORI

Torin yleisilme kaipaa ryhdistämistä. Torilta puuttuu rakenteita, joita voidaan käyttää erilaisissa tapahtumissa monipuolisesti hyväksi. Tori ja Kirsikkapuisto eivät hahmotu kokonaisuutena. Molempiin tarvitaan yhdistävä elementti, joka liittää ne visuaalisesti toisiinsa.

KIRSIIKAPUISTON SISÄÄNKÄYNTI

Kirsikkapuiston sisäänkäynti sijaitsee näkyvällä paikalla kylänraitin varrella. Sisäänkäynti puistoon on nykyisin mitänsanomaton, ei erityisen kutsuva. Sisäänkäynnin tulisi olla selkeä ja houkutteleva.

TIEN JA JALKAKÄYTÄVÄN VÄLINEN VIHHERKAISTA SALEN EDESSÄ

Tämä viherkaista sijaitsee erittäin keskeisellä paikalla. Nykyisellään se näyttää epäsiistiltä, koska tällä kohtaa on tehty kaivuutöitä moneen otteeseen. Siksi viherkaistalla ei kasva nurmikkoa, vaan siinä on tällä hetkellä koivunkantoja, heinätuppoja ja hiekkaa.

KESKUSRISTEYS

Tämä on kirkonkylän keskeisin risteys, josta käännetään mm. Saleen ja kunnantoinmistolle. Risteysalue näyttää nykyisin hoitamattomalta ja epäsiistiltä.

Keskusristeyksen liikenteenjakkajan kiveys on rikkoutunut ja kasvillisuus valtaa kiveyksen. Liikenteenjakkaja on erittäin epäsiistin näköinen. Myös liikennemerkit ovat vinossa ja heinä on pitkää viherkaistoilla.

Risteysalueella ja sen välittömässä läheisyydessä on useita hoitamattomia nurmialueita. Esimerkiksi entisen Matkabaarin pihassa on leikkaamattomia pihlajia ja pitkää heinikkoa sekä korkeita koivun kantoja. Heikolla hoidolla olevia nurmialueita löytyy myös mm. entisen Osuuspankin edustalta.

Entisen Osuuspankin seinänvierrustat kaipaavat siistimistä, sillä kivijalan juuresta kasvaa koivua ja horsmaa.

KESKUSPUISTO

Keskuspuisto on yleisilmeeltään siisti, mutta ei erityisen houkutteleva. Puistossa ei ole toimintoja eikä mitään erityistä katseltavaa, mikä houkuttelisi käymään ja viipymään siellä. Tapahtumapaikkana Keskuspuisto on jäänyt pois käytöstä uuden torin myötä. Laakson pohjalla on kosteaa ja varjoisaa.

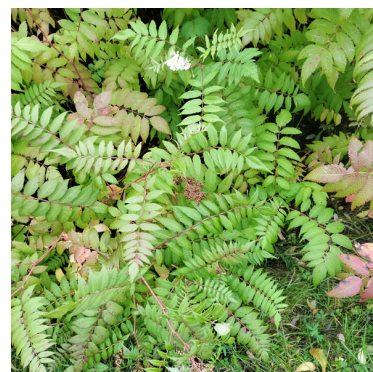

Puiston puiset katsomorakenteet ovat huonossa kunnossa. Kirkon parkkipaikalta puistoon laskevat portaat ovat nekin huonokuntoiset ja vaaralliset.

Puiston keskellä oleva vesiaihe on rikki.

Puiston pohjalla kasvaa laajalla alueella viitapihlaja-angervoa. Se on nykyisin luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi, joka tulee hävittää.

Kuntalaiskysely

Kuntalaisille järjestettiin keskustaajaman kehittämishankkeen kysely syyskesällä 2025. Kyselyssä kuntalaiset saivat esittää mielipiteitä ja ideoita keskustan yleisilmeen, toimivuuden ja viihtyvyyden parantamiseksi. Vastauksissa usein toistuvia toiveita olivat:

- Kukat
- Penkit ja pöydät
- Joulukalvat ja kausivalot
- Tiealueiden ja tyhjien liikekiinteistöjen pihojen siistiminen

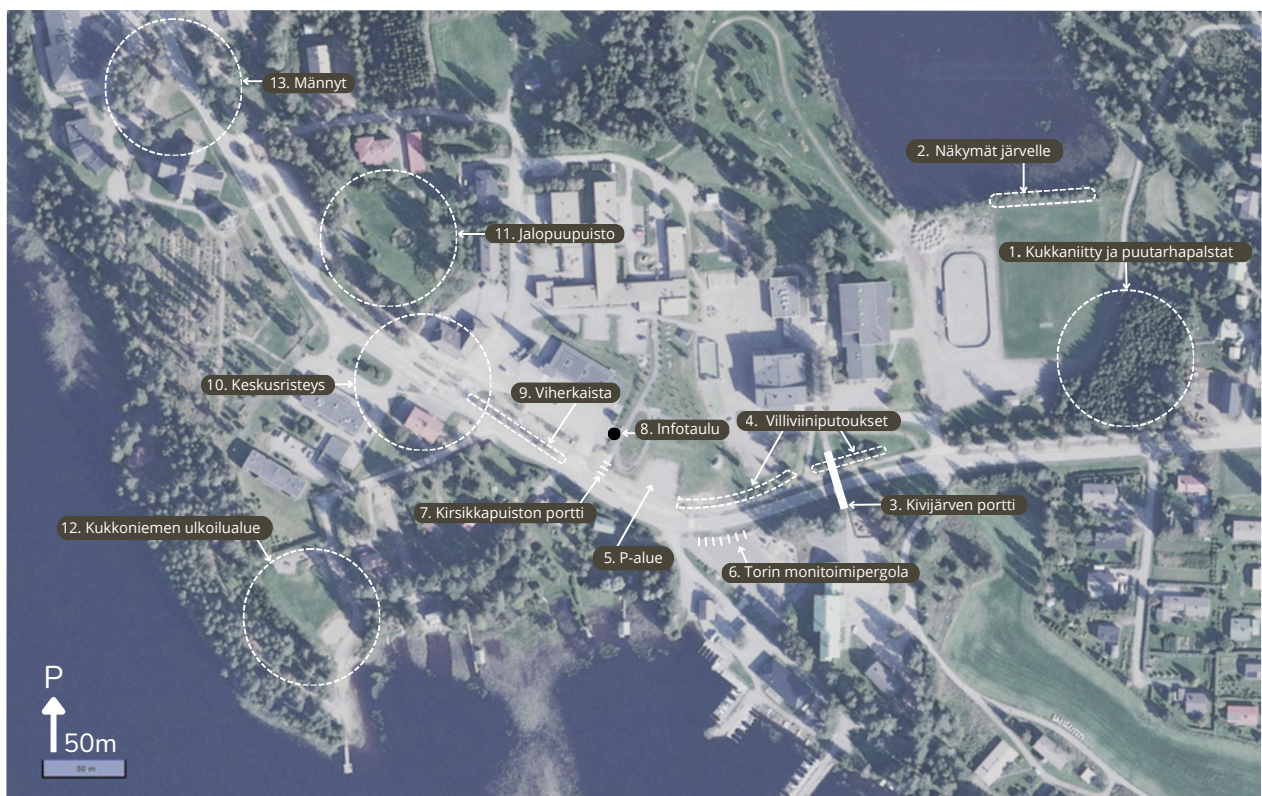
Kootut ideat keskustaajaman kehittämishankkeen kyselyistä (Liite 2)

SUUNNITELMA

Työn alusta lähtien tavoitteena on ollut ideatason suunnitelma, jonka avulla Kivijärven kirkonkylän keskusta-aluetta voidaan kehittää edullisesti mutta tyylikkäästi paikallisista lähtökohdista käsin.

Keskustan kehittämisen ideasuunnitelma tarjoaa nimensä mukaisesti ideoita, joiden avulla kyläkuva voidaan yhtenäistää, ja samalla lisätä keskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Suunnitelmassa esitetyt ideat vaativat tarkempaa suunnittelua ennen toteutusta.

Suunnitelmakartta

(Ortokuvan lähde: Karttapaikka 2026)

1. Kukkaniitty ja puutarhapalstat

Nousunlahden raivatulle alueelle perustetaan kukkaniitty ja palstaviljelyalue. Nousunlahdesta kehitetään toiminnallinen, kodikas ja yhteisöllinen viheralue, joka täydentää keskustan viheralueverkostoa. Täällä niittykukat ovat kaikkien kerättävissä ja puutarhapalstat kokoavat yhteen eri ikäisiä viljelyn harrastajia.

Päivänkakkara viihtyy savisessakin maassa.

*Peurankello on näyttävä luonnonvarainen niittykasvi.
Kuva: suomalaisen taimi.fi*

Koska maaperä on perustettavan niityn kohdalla erittäin savista ja tiivistä, siihen lisätään reilusti karkeaa hiekkaa. Hiekkaa lisättiin alueelle jo talkoissa, mutta sitä kannattaa tuoda niityn pohjaksi vielä lisää. Hiekka sekoitetaan saven sekaan lapiolla tai jyrsimellä.

Savimaalle sopiva niittysiemen-seos kylvetään muokatun maan pinnalle joko keväällä tai syksyllä. Kylvöstä ei peitetä. Alueen kehittyminen kukkivaksi niityksi vie aikaa useampia vuosia. Tulevat vuodet näyttävät, mitkä kasvit viihtyvät parhaiten tällä niityllä.

Jättipalsami hävitetään Nousunlahdesta, jotta se ei leviä niitylle eikä muuallakaan valtaa elintilaa kotimaisilta luonnonkasveilta.

Puutarhapalstoilla voi kasvattaa vihanneksia, juureksia ja kukkia. Alueella voi olla peltopalstojen lisäksi puisia kasvatuslaatikoita viljelyä varten. Muita mahdollisia rakenteita voisivat olla esimerkiksi komposti, pienet työkaluvajat sekä pieni kasvihuone.

Pienissä työkaluvajoissa on kodikkuutta ja ihmisenkokoista mittakaavaa. Värikkäät vajat ovat palstaviljelyalueen piristys. Kuva: kodintuotteet.fi

Kasvihuoneessa viihtyvät esim. tomaatti, kurkku, kurpitsa ja erilaiset yrtit. Kuva: hankkija.fi

Viljelypalstoilla kasveja voidaan kasvattaa myös laatikoissa / kasvulavoissa.

Pelto jaetaan palstoihin. kullekin viljelijälle osoitetaan oma palstansa.

Viljelylaatikko on helppo rakentaa itse. Kuvassa Kekkilän valmis viljelylaatikko. Kuva: k-rauta.fi

2. Näkymät järvelle

Nousunlahdessa avataan näkymiä järvelle. Rantapuustoa käsitellään harkitusti siten, että rantaan jää sekapuuryhmiä, joiden välistä järvinäkymät avautuvat. Myös komeat yksittäispuut säästetään.

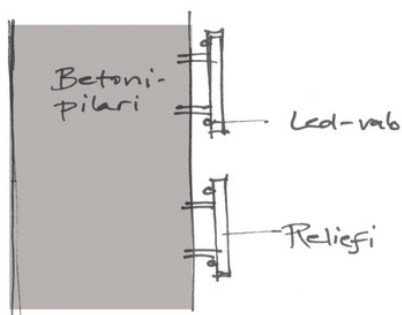

Rantaan jätetään sekapuuryhmiä, joiden välistä avautuu näkymiä järvelle. Puuryhmiin jätetään myös pajua.

3. Kivijärven portti

Koulun kohdalla olevasta sillasta kehitetään näyttävä portti kylälle. Rikkinäiset puuosat korjataan ja puurakenteet käsitellään puunsuoja-aineella tummanruskeaksi. Betonipilariin kiinnitetään vaalea reliefimäinen valoteos, joka on päivällä hillitty, pimeällä näyttävä. Teoksen tulee olla yksinkertainen ja selkeä. Sen kuvion tulee olla jotain kivijärveläistä, kuten kiviä, aaltoja, kukko tms. Kuvassa oleva aaltokuvio on viitteellinen, teoksen lopullinen kuvio voi olla aivan jotain muuta.

Periaatepiirros siltapilariin kiinnitettävästä valoteoksesta. Valaistus on kiinni reliefin takapuolella. Vaihtoehtoisesti se voi olla kiinnitettynä betonipilariin.

Pimeällä valo hohtaa reliefin alta ja heijastuu betonipilarista. Myös kansirakenteen kyljet (puuosat) valaistaan.

Valon väriä voidaan muuttaa tarpeen mukaan. Esimerkiksi itsenäisyyspäivänä silta voidaan valaista siniseksi.

Koska valoteos kiertää pilarin ympäri, teos näkyy joka suuntaan. Keskustaa lähestyessä kylän portti huomataan jo kaukaa. Kuvassa silta itsenäisyyspäivän valaistuksessaan Kinnulan suunnasta saavuttaessa.

4. Villiviiniputoukset

Koulunpuoleisen rinteeseen yläosaan istutetaan villiviiniä. Kasvaessaan alaspäin villiviini peittää maapinnan tiiviisti. Tämä helpottaa rinteiden hoitoa, kun nurmea ei tarvitse leikata rinteestä.

Villiviiniä voidaan istuttaa myös betonimuurin viereen, jolloin viini peittää kolhuja saaneen muurin. Näin "villiviiniputoukset" levittäytyvät sillan luota keskustan suuntaan, ja yhdistävät sillan näyttävästi torin ja Kirsikkapuiston muodostamaan kokonaisuuteen.

Rinteessä kasvavat pihlajat siistitään. Pihlajista poistetaan juurivesat ja lahot oksat siten, että runkoon ei jää oksatappeja.

Villiviini-istutuksille perustetaan kalkittu, lannoitettu ja vettä hyvin läpäisevä kasvualusta. Muurin vieressä kasvualusta perustetaan tarpeeksi kauas muurista, jotta pakkanen ei vaurioita juuristoa.

Villiviini on upeimmillaan syksyllä, jolloin sen lehdet saavat aurinkoisella paikalla loistavan punaisen tai oranssin syysvärin.

5. Pysäköintialue

Pysäköintialue rajataan ympäröivästä nurmialueesta reunakivellä. Selkeä rajausta tekee pysäköintialueelle siistin ja huolitellun vaikutelman. Reunakiveys alkaa olemassa olevasta betonimuurista ja jatkuu pysäköintialueen reunassa tarvittaessa Kirsikkapuiston sisäänkäyntiin saakka. Pysäköintialueelle voidaan levittää kerros tummaa kivituhkaa, jolloin reunakiveys nurmen ja kivituhkan välissä korostuu.

Edullisin vaihtoehto pysäköintialueen rajaamiseen on betoninen nurmikon reunakivi. Korkealla reunakivellä saadaan aikaan selkeä rajausta. Rajaamiseen sopii esimerkiksi Ruduksen vaaleanharmaa upotettava reunakivi, jonka pituus on 800mm, leveys 80mm ja korkeus 250mm. Samalla kivellä saadaan tehtyä sekä suorat että kaarevat osat. Kuva: Rudus

6. Torin monitoimipergola

Torille rakennetaan puinen pergolarakenne, joka ryhdistää torin yleisilmettä ja rajaa torin selkeästi tiestä. Pergolan yhteyteen rakennetaan puiset kukkalaatikot, jotka toimivat myös istuimina. Pergola ja kukkalaatikot käsitellään tumman ruskeiksi.

Kun kesätapahtumien aikaan tarvitaan katettua tilaa, pergola tai osa siitä voidaan kattaa markiisilla. Pergola voi esimerkiksi Kivijärvi JAMeissa toimia katsomona tai oleskelupaikkana. Moottorisahakisoissa pergolassa voi olla varjostettuja sahauspaikkoja. Katettua tilaa voivat käyttää myös kesätorin myyjät lauantaisin. Kukkomarkkinoiden aikaan torimyyjille voidaan myydä pergolasta katettuja hinnakkaampia paikkoja.

Talvella pergola toimii kausi- ja jouluvalojen kiinnitysrakenteena. Pergolasta saadaan helposti näyttävä "valotunneli", jota voi ihailla ulkopuolelta tai sinne voi kävellä sisään.

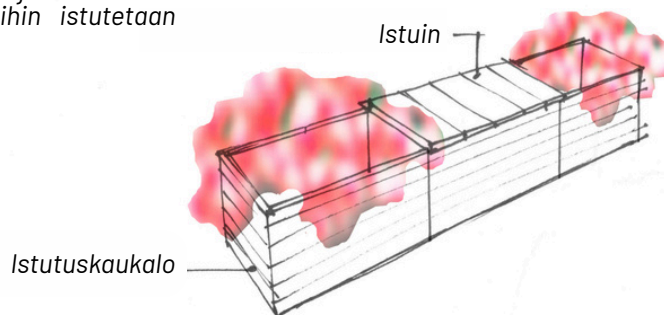
Pergolan yleisilme ja mittasuhteet seurailevat nili-aitan pelkistetyä yksinkertaista muotokieltä, joka on myös kylänraitille sopivaa.

Pergola ja kukkalaatikot muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka rajaa torin selvästi tiealueesta.

Periaatepiirros kukkalaatikosta. Kukkalaatikossa on kolme osaa; kaksi istutuskaukaloa ja istuinosa. Osat ovat irrallisia, joten tarpeen mukaan niistä voidaan koota myös muunlaisia kokonaisuuksia. Kukkalaatikoiden väri on tumma ruskea eli sama kuin pergolassa ja sillassa.

Kukkalaatikoiden ja istuinosan korkeus on noin 50cm. Tämän korkuisella istuintasolla on miellyttävää istua, ja korkeahko istutuskaukalo tuo kukat hyvin esille. Laatikoihin istutetaan keväisin näyttävät kesäkukkaistutukset.

7. Kirsikkapuiston portti

Kirsikkapuiston sisäänkäynnille rakennetaan portti, joka osoittaa puiston sisäänkäynnin selvästi sekä houkutelee astumaan puistoon. Portti tehdään samanlaisista rakenteista kuin torin pergola. Näin tori ja Kirsikkapuisto yhdistyvät visuaalisesti toisiinsa. Portin molemmille puolille perustetaan näyttävät kukkaistutukset, joissa kukat kukkivat kevästä syksyyn. Keväällä kukkivat tulppaanit, kesällä ja syksyllä perennat. Istutukset vaativat kitkemistä ja lannoitusta vuosittain. Syksyllä ja talvella porttiin laitetaan kausi-/jouluvalot, kuten torilla.

8. Infotaulu

Digitaalinen infotaulu sijoitetaan Kirsikkapuiston länsireunalle siten, että se näkyy Salen piha-alueelle. Tältä paikalta taulu näkyy hyvin myös maantielle, mutta se ei kuitenkaan pomppaa häiritsevästi esiin kylänraitilta eikä ole liikenteen näkemä-esteenä. Sähkö on helposti saatavilla tälle paikalle. (kts. taulun sijainti suunnitelmakartasta)

9. Viherkaista tien ja kevyenliikenteen väylän välissä

SALE:n edessä olevalle viherkaistalle istutetaan koivuangervoa tiheäksi massaistutukseksi. Näin viherkaista pysyy siistinä ja helppohoitoisena vuodesta ja vuodenajasta toiseen.

Koivuangervo on kestävä ja näyttävä pikku-pensas, joka sopii hyvin tienvarsi-istutuksiin. Koivuangervon korkeus on noin 50cm. Koivuangervo kukkii kesäkuussa valkoisin kukin ja sillä on loistavan punaoranssi syysväri. Kuva: Pinsiön taimisto

10. Keskusristeys

Liikenteenjakaajan kiveys korjataan, ja kiveyksessä kasvava kasvillisuus poistetaan. Liikennemerkkit ja tienviitat suoritetaan. Puut siistitään leikkaamalla, ja vanhat puunkannot poistetaan. Nurmialueet leikataan ja rakennusten seinänvierustat siistitään koko risteysalueella. Entisen Osuuspankin edessä olevalle nurmikaistaleelle sijoitetaan useita kukkalaatikoita, jotka ovat samanlaisia kuin torille suunnitellut ruskeat puiset kukkalaatikot. Keväisin laatikoihin istutetaan näyttävät kesäkukkaistutukset. Risteysalueella ja sen lähiympäristössä on useita maanomistajia, joiden kanssa on neuvoteltava em. toimenpiteistä.

Rakennusten seinänvierustoilta poistetaan puut, horsmat ym. kasvillisuus.

Nurmialueet leikataan ja tarvittaessa tehdään paikkauskylvöjä.

Liikenteenjakaajan kiveys korjataan ja kasvillisuus poistetaan jakajasta. Liikennemerkkit ja tienviitat suoritetaan.

11. Jalopuupuisto

Keskuspuistosta kehitetään ekologi-
sesti ja visuaalisesti monimuotoinen
jalopuupuisto, jossa kasvaa Kivijärven
korkeudella harvinaisia puita ja pensaita.
Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi jalava,
lehmus, tammi, saarni, erilaiset
vaahterat, hevoscastanja ja pähkinä-
pensas. Puistoon osoitetaan omat
alueensa myös muille kasveille kuten
alppiruusuille. Kasvit nimetään kyltein.
Näin puisto toimii myös opetuskohteena
koululaisille ja muille kasveista kiin-
nos-
tuneille.

Puuryhmät istutetaan puiston reunoille,
ja puiston kostea keskiosa jätetään
avoimeksi tilaksi. Näin puistossa säilyy
ilmavuus sekä pitkät avoimet näkymät.
Puiston läpi rakennetaan väylä kävelyä ja
pyöräilyä varten. Väylän ansiosta puistoon
pääsee nykyistä helpommin, ja puisto
yhdistyy paremmin osaksi keskustan
viheralueverkostoa. Puistoon voidaan
osoittaa oma alueensa moottorisaha-
veistoksille. Puistolle tehdään myöhem-
min tarkempi suunnitelma.

*Mongolianvaahtera on näyttävä pikkupuu loistavissa
syysväreissään. Kuva: Hankkija*

*Alppiruusut tuovat puistoon väriä ja katseltavaa
keväisin.*

*Uusi kävely- ja pyöräilyväylä voi alkaa esimerkiksi entisen Osuuspankin kulmalta. Väylä kulkee puiston halki ja
yhdistyy Kirkkotieltä puistoon tulevaan tienpätkään.*

Puistossa voidaan tehdä seuraavia
alustavia töitä jo kesän 2026 aikana:

Huonokuntoiset portaat kun-
nostetaan kulkukelpoisiksi ja
turvallisiksi.

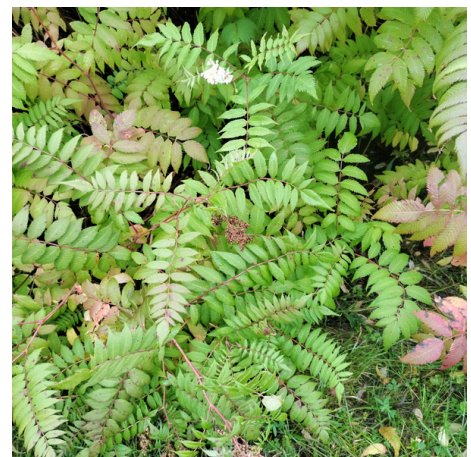
Huonokuntoinen katsomo
puretaan.

Kaatonut koivu poistetaan ja
arvioidaan muiden vanhojen
koivujen kunto.

Viitapihlaja-angervo
poistetaan.

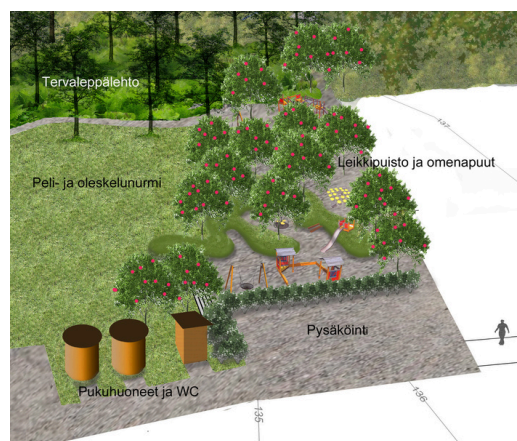

12. Kukkonniemen ulkoilualue

Kukkonniemen ulkoilualueelle tehtiin yleissuunnitelma vuonna 2012. Tuolloin leikkipuiston nurmikumpareille istutettiin omenapuut suunnitelman mukaisesti. Puut kuitenkin kuolivat ensimmäisenä talvena, koska puiden runkoja ei suojattu jäniksiltä asianmukaisesti.

Kuolleiden puiden paikalle istutetaan omena- ja kirsikkapuita. Keväällä puut kukkivat kauniisti, ja kesällä ne luovat leikkipuistoon miellyttävän viileitä varjoisia paikkoja. Syksyllä puiden sato on kaikkien käytössä. Pysäköintialueen reunaan istutetaan pensasaidanne, kuten suunnitelmassa on esitetty.

Kukkonniemeen on tulossa ulkokuntosali sekä hyppytorni uimareille. Uimarannalle sekä ulkokuntosalin läheisyyteen on hyvä lisätä penkkejä ja oleskeluryhmiä.

Ote Kukkonniemen ulkoilualueen yleissuunnitelmasta vuodelta 2012. Leikkipuiston nurmikumpareille on suunniteltu istutettavaksi omenapuita. Pysäköintialue on erotettu leikkipuistosta pensasistutuksin.

Leikkipuiston nurmikumpareille istutetaan omena- ja kirsikkapuita. Puille merkitään istutuspaikat, jonka jälkeen niille perustetaan kasvualustat em. yleissuunnitelman ohjeiden mukaisesti. Syksyllä huolehditaan puiden asianmukaisesta talvisuojauksesta.

Omena- ja kirsikkapuista on iloa ja hyötyä keväästä pitkälle syksyyn saakka.

13. Männyt

Mänty on harjun tyypillinen puulaji. Harjun kohdalla katupuustoa uudistetaan siten, että tien ja kevyenliikenteen väylän välissä olevat koivut korvataan männyillä. Näin harju tulee nykyistä paremmin esiin kyläkuvassa. Toimenpide tulee ajankoh-
taiseksi viimeistään siinä vaiheessa, kun koivut ovat vanhoja ja vaaraksi liikenteelle. Harjulle kuuluvat suuret männyt säilytetään kylänraitin varrella ja niitä uudistetaan tarvittaessa.

Tien ja jalkakäytävän välissä olevat koivut korvataan tulevaisuudessa männyillä.

14. Muuta

Penkit, pöydät ja roska-astiat

Penkkien, pöytien ja roska-astioiden sijoitteluun ei suunnitelmassa ole otettu tarkemmin kantaa. Niitä lisätään tarpeen mukaan eri paikkoihin kuten satamaan, torille, uimarannalle ja kevyenliikenteen väylän varrelle.

Mainostelineet

Nykyisin paikalliset yritykset ja yhteisöt mainostavat kylänraitin varrella kukin omilla kylteillään, jotka ovat kaikki erilaisia. Kunnalle hankitaan muutamia katuständejä, joita yritykset ja yhteisöt voivat lainata. Näin ilmeeltään yhtenäiset mainostelineet yhtenäistävät myös kyläkuvaa.

Opaskartta

Kylän keskustassa on pienellä alueella paljon erilaisia palveluita, kuten kauppa, kirjasto, kirkko, apteekki, ravintolat jne. Myös viheralueita on runsaasti, ja niissä on monia kaikille ilmaisia aktiviteetteja kuten minigolf-rata, frisbeegolf-rata, pump track-rata, seniorsport-välineet, beachvolley-kenttä, uimaranta, hautausmaa, leikkikentät jne. Palveluista ja viheralueista sekä niihin liittyvistä toiminnoista tehdään selkeä opaskartta, josta on helppo hahmottaa keskustan tärkeimmät kohteet. Kartta voidaan laittaa esille esimerkiksi kunnan kotisivulle ja uudelle infotaululle.

Opastekyltit

Aktiviteettipaikat osoitetaan yhtenäisillä opastekylteillä maastossa.

Yksinkertaiset tummat katuständit sopivat sillan, pergoloiden ja kukkalaatikoiden tummanruskeaan väriyhteyteen. Näin ne omalta osaltaan yhtenäistävät kyläkuvaa. Kuva: Lohikari

Lähteet

Anon. 2026. Kivijärven kunta, Kivijärven kunnan kaavoituskatsaus 2026.

Anon. 2024. Kivijärven kunta, Kivijärven rantayleiskaavan muutos, osittainen kumoaminen ja laajentaminen sekä Kirkonseudun ja ympäristön osayleiskaavan muutos 2024. Kaavaselostus. Sweco.

Anon. 2012. Kivijärven kunta, Kukkonniemen ulkoilualueen yleissuunnitelma 2012. Suunnitelmaraportti. Maisema-arkkitehtitoimisto Salmi.

Anon. 2007. Kivijärven kunta, Kirkonseudun ja ympäristön oikeusvaikutteinen osayleiskaava, osayleiskaavan muutos ja kumoaminen. Kaavaselostus. Ympäristösuunnittelu Oy.

Karttalähteet:

GTK:n karttapalvelut.

<https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

- Maaperä

Paikkatietoikkuna.

<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

- Topografia
- Pohjavesialueet

Karttapaikka.

<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>

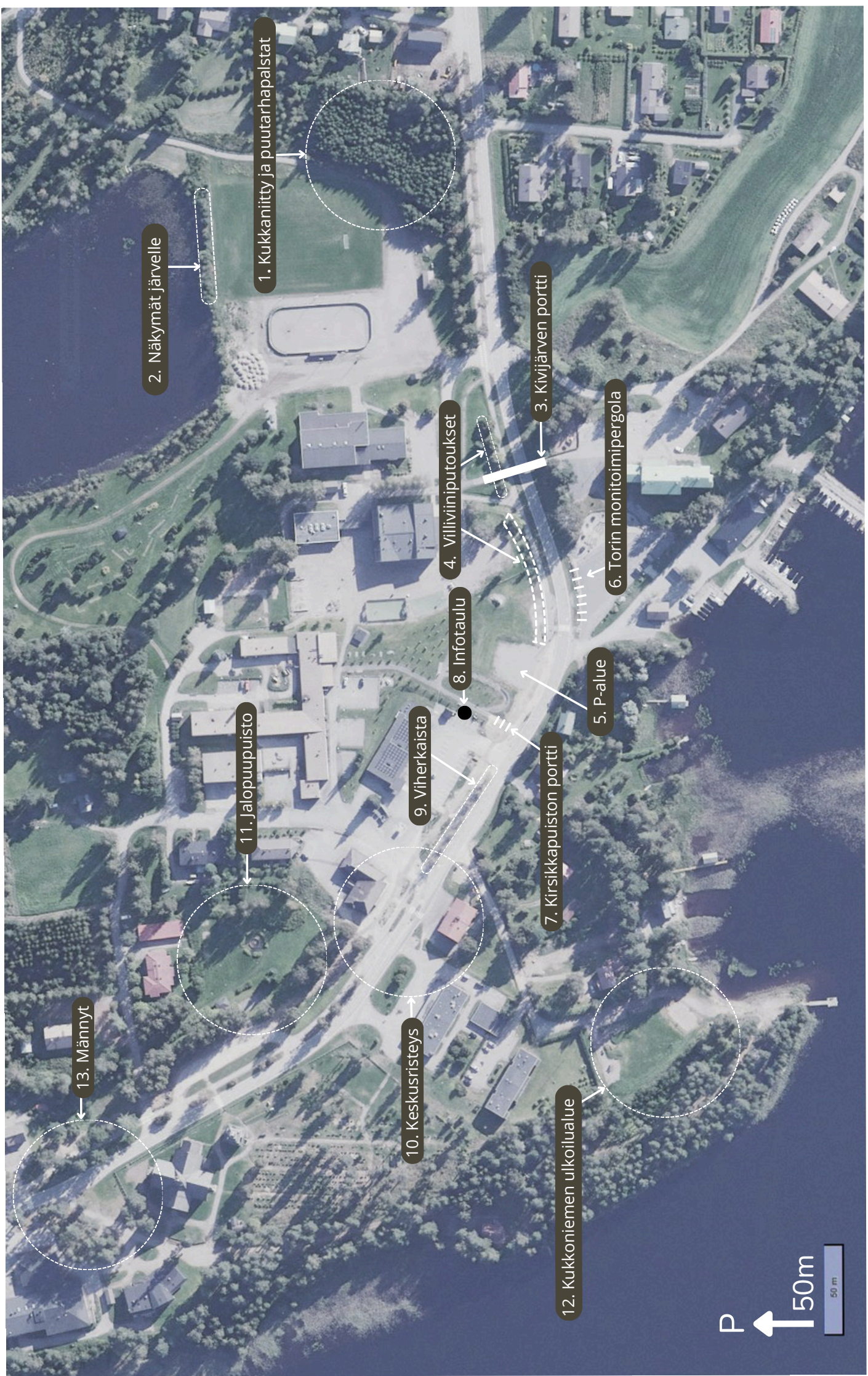
- Kiinteistörajat ja -tunnukset
- Ortokuva

Vanhakartta.

<https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/item/53341>

- Pitäjänkartta Kivijärven kirkonkylästä 1840-luvulta.

Valokuvat: Elina Salmi-Lampila tai Pixabay, ellei toisin mainita

Liite 1. Suunnitelmakartta

Liite 2. Kootut ideat keskustajaaman kehittämishankkeen kyselyistä

Tori:

- Kesäkahvila torille
- Inva-paikat torille
- P-paikan merkki Sunilan tontin p-alueelle toria vastapäätä
- Näyttävät isot kukkaruukut torille
- Torille kausivalot
 - Torin reunoille aluetta kiertämään pysyvät kestopuutolpat. Niihin voisi laittaa vuodenajasta/ajankohdasta/tapahtumasta ym. riippuen valoketjua, viirinauhaa ym. Ja jos tolpat on tarpeeksi järeät, niihin voi ruuvata amppelikannattimet, jolloin niihin voi laittaa kesällä kesäkukka-ampellit.

Ylikulkusilta:

- Jouluvalot
- Kausi-/jouluvalot ehdottomasti

Satama:

- Roskakatos satamaan laituriin läheisyyteen
- Aallonmurtajille/laitureille kiinteät roskapöntöt
- Satamaan kesäkahvila
- Lisää istuimia ja pöytiä

Keskuspuisto:

- Keskuspuisto remontoitava tai purettava
- Suihkulähde korjattava, mahdollinen viitapihlaja-angervo poistettava
- Portaiden ja penkkien kunnostus
- Keskuspuiston elävöittäminen istutuksilla
 - Keskuspuistoon kukkapuisto, johon alppiruusuja, pioneja, tulppaaneja yms.

Kirsikkapuisto:

- Kyltti, jossa selitetään kävijöille patsaiden historia
- Vesielementin kunnostaminen

Tyhjät liikekiinteistöt:

- Kesseli
 - M-Kaupan ja Seo-polttoainekyltin poistaminen
- Matkabaari
 - Liikekylttien poistaminen
- Jakokoski: pihamaan hoito
- Ns. Elman kauppa: aukioloaikojen poisto

Tyhjien kiinteistöjen pihamaiden hoitaminen, joko kunnan työnä tai omistajia velvoitettava huolehtimaan kiinteistöistä

Liikekiinteistöjen ikkunoiden koristelu esim. kuvilla Kivijärvestä

Päiväkoti

- Suurempi leikkipiha, nykyinen näyttää koiratarhalta
- Päiväkodin takaa vanhat lepät kaadettava rinteestä
 - Rinteestä saisi lapsille mäenlaskupaikan

Uimaranta/Kukkoniemi:

- Kota/laavu, jossa paistaa makkaraa
- Penkkejä lisää lähelle uimarantaa
- Kukkaistutuksia Kukkoniemeen
- Parempi uimapaikka Kukkoniemeen laskemalla rinne tasaiseksi ja hiekat siitä järveen
- Hyppytorni (1,5; 3 ja 5 metriä) ja ponnistuslauta (paljon palautetta asiasta!)
- Yhteisöllinen saunatila suihkuineen
- Uimarannan huonojen rappusten korjaus, jotta myös liikuntavammaisille pääsy.
-

Tiaisniemi

- Tiaisniemen rannan polun raivaaminen
 - Tänne voisi sijoittaa moottorisahaveistospatsaita
- Tiaisniemeen laituri
- Tiaisniemen rantaraitti pitäisi raivata auki. Nyt vain veneenlaskupaikalle menevä puoli pidetään kunnossa. Olisi kaunis paikka kiertää niemi. Siellä kävi ennen vanhuksia ja lapsiperheitä kävelemässä, mutta enää ei onnistu.

Yleistä:

- Taajamamerkkien kohdalle tervetuloa-kytöt tai kukkalaatikot
- Kukkalaatikot siltojen (Hannonsalmi, Matalasalmi) kaiteille
- Kantatien 58 nurmikonleikkuusta ELYlle palautetta (jälki huonoa)
- Kivijärven rantojen vesakoiden raivaaminen (Hannonsalmi, Matalasalmi, Matkaparkin ranta, satama, Alangonlahti, Tiaislahti sekä Haankalliontien varresta kunnan tontin kohdalta)
- Yrittäjätien p-paikalle p-paikan merkki
- Aktiviteettipaikkojen opastekyltit:
 - Frisbeegolfkentät x2
 - Minigolf-rata
 - Kuntoportaati
 - Pururata/hiihtolatu
 - Laskettelurinne
 - Kukkopatsas
 - Kallen lähde (historiaa Juottoruuhun lähteestä ja sen alkuunsaattajasta Kalle Masalinista)
 - Sotiinlähden muistopatsas Suomelan kohdalla
 - Lotta-kytti sotiinlähden muistomerkin lähelle, pois Suomelan seinästä
 - Laavut/nuotiopaikat
 - Matkaparkille kytti tien varteen
- Mielestäni keskustajama on jo nyt hyvinkin viihtyisä ainakin näin kesäisin. On upea puisto puuteoksineen, minigolfrata, jalkapallokenttä, satama, vesistöä molemmin puolin, satamasta saa ruokaa ja yms, torikauppiaita, kirppistä yms. Kateeksi käy entisenä Kivijärveläisenä.
- Kunta mukaan vieraslajitalkoisiin kesällä 2026 viemällä täydet säkit Puuniemen jäteasemalle. 2025 talkoolaiset vievät omilla kustannuksillaan kymmeniä säkkejä.
- Lisää kukkaistutuksia ympäri keskustaa ja liikenteenjakajiin
- Vietsaaren näkötorin ympäristön raivaaminen □ polku tornille
- Moottorisahaveistoksia katukuvaan
- Kunnan toimistolle kääntyvän tien ramppi pitäisi siistiä siinä on usein reunakivet irti
- Hannonsalmen rampissa ovat kivet usein irti, sekä heinät on niissä usein pitkää.
- Matalansalmen sillan kaiteisiin kukkalaatikot
- Sulkuajalle mahdollisuus salikortin ostamiseen

Penkkejä:

- Käytännössä paljon penkkejä eri kohtiin pitkin kylänraittia
 - Vuoden 2022/2023 hyväksytyn aloitteen mukaisten penkkien lisääminen (Kivelänmäelle, linkkimaston juurelle)
 - Satamaan Kukkomarkkinoiden ajaksi penkkejä ja useampia juomapisteitä
 - Keskustie-Jokilahdentie-Haankalliontie -reitille
 - Keskustie-Pikkutie-Haankalliontie -reitille (Pikkutien ja Haankalliontien liittymän varteen järvinäköalaan)
 - Pöytäryhmiä: Hannonsalmen muistomerkillä, Matalasalmessa p-paikalla ja Yrittäjätien p-paikalla

Muuta:

- Kunnan verkkosivut ajantasalle
- Kesällä 2025 oli kukkia. Kiitokset niistä
- Meidän tupa on ollut hyvässä kunnossa
- Kiitokset mahdollisuudesta kirjata ideoita kauniin Kivijärven kiskonkylän vielä paremmaksi saattamisesta
- Aikuisille urheilukenttä
- Normal ja McDonald's Kivijärvelle
- Uuden asukkaan kirje/tilaisuus uusille asiakkaille
- Kivijärvi-paita kiinnostaa. Mahdollinen myytävä tuote vuonna 2026 Kukkomarkkinoilla
- Yhteensä kuusi lomaketta, joissa palautetta kunnan viranhaltijoista